

Winkler Péter
tudományos főigazgató-helyettes
FÖMI

Winkler Péter 1960-ban érettségizett Egerben, a Dobó István Gimnáziumban, kitűnő eredménnyel. Pedagógus szülei példáját követve matematika-fizika szakra jelentkezett a Debreceni Kossuth Lajos Tudomány Egyetemre, azonban a maximális felvételi pontszám elérése ellenére - politikai döntésre - "helyhiány miatt" elutasították felvételi kérelmét (édesapját 1956-ban, akkori állomáshelyén, Abádszalókon a Forradalmi Tanács titkárának választották). Ekkor - középiskolai matematikai tanárának ajánlására - a Heves Megyei Földhivatalnál helyezkedett el - előbb a földnyilvántartás, majd a földmérési műszaki osztály dolgozójaként. Két éves munkaviszony után felvételt nyerhetett a BME építőmérnöki karán földmérési szakra, levelező hallgatóként. 1964-ben - munkahelye ajánlásával - felvették a Moszkvai Geodéziai, Légifényképészeti és Kartográfiai Egyetem (orosz rövidítése: MIIGAiK) fotogrammetria szakának II. évfolyamára, ahol 1968-ban szerzett diplomát.

Külföldi tanulmányi ideje alatt is folyamatosan tartotta a kapcsolatot a hazai szakmai közélettel. A Kartográfiai Vállalat akkori főmérnöke, Domokos György javaslatára diploma munkáját - magyarországi viszonylatban elsőként - ortofotó térképek készítése témában, a nemzetközi hírű Drobüsev professzor irányításával készítette el.

Az egyetem elvégzése után a Kartográfiai Vállalat fotogrammetriai osztályának dolgozója lett, légiháromszögelőként. Eredményes, aktív szakmai tevékenysége alapján meghívják a Földmérési Intézet akkor alakult kutatási részlegéhez. 1970 január 1-vel tudományos segéd munkatársként kezdi meg tevékenységét az Intézetnél. Részt vet a Molnár László által kidolgozott, akkori viszonylatban Európában is egyedül álló analóg légiháromszögelési tömbkiegyenlítési eljárások számítógépi megoldásának vizsgálatában, vállalatoknál történő bevezetésének előkészítésében, majd fiatal kora ellenére kinevezik témavezetőnek a "Légifényképek minőségének javítása" témakörben. Ezt a több évig tartó, kiterjedt témakört felölelő projektet számos külső szakértő (BME, MNTI, Soproni Erdészeti és Faipari Egyetem) bevonásával hajtotta végre. A számos műszaki újdonságot eredményező (pl. nagy pontosságú helikopteres légifényképezés) kutatási tevékenység egyik eredményeként 1977-ben kiadásra került az "L1. Légifényképezési szabályzat", mely hosszú évekig rendszerbe fogta Magyarországon a mérőkamerás légifényképezést.

Az 1970-es években irányította az Anblock-F (Finn Állami Földmérés által kidolgozott) X,Y koordináták meghatározására alkalmas légiháromszögelési számítógépi programrendszer hazai adaptálását, továbbfejlesztését. A programrendszer valamennyi hazai termelő vállalatunknál bevezetésre került, s ugrásszerű pontosság-növekedést eredményezett a nagyméretarányú EOTR kataszteri térképek fotogrammetriai eljárással történő előállításánál. Mintegy három évig 7 szocialista országban volt témavezetője a "Légiháromszögelési eljárások továbbfejlesztésének". Ennek eredményeként nevéhez fűződik – dr. Gross Miklóssal együttműködésben - az ALP-Anblock-FT térbeli légiháromszögelési programrendszer kidolgozása és hazai, valamint néhány szomszédos országban történő gyakorlati bevezetése is.

Tervei és útmutatásai alapján gyártották le a magyar "Fotogrammetriai Adatkezelő Berendezés" (FAB) prototípusát, melynek elterjedését az időközben teret hódító asztali számítógépek meggátolták ugyan, de a FAB koncepcióját tekintve előfutárnak tekinthető a mai vektoros kataszteri térképek előállítása területén.

Alapító tagja a FÖMI Távérzékelési Központjának. Kezdetben (1980 - 1990 között) az Analóg Távérzékelési Osztály, majd 1990-től 2003-ig a Távérzékelési Központ vezetője. Nevéhez fűződik Intézetünk fotogrammetriai és távérzékelési analóg feldolgozó laboratóriumának kialakítása, máig működő tevékenységének beindítása.

1980 - 1990 között az Interkozmosz programban a "Távérzékelési munkacsoport" hazai képviselője. Számos tudományos expedíció (Aga Termovízió, NAK, MKF-6 multispektrális légifényképező kamerák alkalmazási területeinek vizsgálata stb.) hazai szervezője, külföldi expedíciók résztvevője. Szerkesztőbizottsági tagja a „Földünk a Szaljut-6 fedélzetéről”, a „Szaljut-6 izucsuet bioszferu” és a hétnyelvű „Távérzékelési szakszótár” kiadványoknak.

Kezdeményezője volt 1989-ben az akkor igen korszerű képvándorlás-kompenzáló berendezéssel ellátott RC-20 légifényképező kamera beszerzésének, irányította annak hazai beindítását, beüzemelését. Gazdaságos technológiát dolgozott ki a kézikamerás infraszínes légifelvételzés mezőgazdasági, környezetvédelmi alkalmazására. 1986-ban javaslatára vette fel az Intézet a "távérzékelés" kiegészítő elnevezést.

1990 - 1993 között szakértő tagja a "Nyitott Égbolt" ENSZ kezdeményezés magyar-kanadai előkészítő bizottságának, majd a szerződések ratifikálásáig a magyar ENSZ delegációnak.

Központvezetőként is folytatta kutatási tevékenységét - témavezetőként irányította a "Budapest agglomeráció felmérése űrfelvételek alapján" a bíráló bizottság által igen sikeresnek ítélt EUROSTAT programot (1997-98). Témavezetője volt az Európai Űrügynökség (ESA) pályázatán elnyert "ERS-1 radar felvételek alkalmazási lehetőségei" kutatási programnak is (1996-98).

Az 1999-ben indult ANP EU harmonizációs program intézeti témafelelőse. Ennek a programnak a keretében több, sikeresen végrehajtott K+F tevékenységet végeztek el (többek között CORINE 1:50 000 felmérés, VINGIS szőlőültetvény regiszter kialakítása, TAKARNET hálózat fejlesztése stb.).

Az EU harmonizációs program keretén belül közvetlenül *Winkler Péter* irányította, indítványozta és részben technológiáit kidolgozta a következő országos méretű programoknak:

- 2000-ben, az ország történetében először Magyarország teljes területének légifényképezése egységes, 1:30 000 méretarányban;
- az 1:10 000 topográfiai térképmű raszteres számítógépi állományának előállítás;
- a topográfiai térképek szintvonalainak vektorizálásával 5 m x 5 m rácssűrűségű, Európában is egyedülállóan nagy pontosságú digitális domborzatmodell (DDM) előállítása az ország teljes területére;
- 2000 - 2003 között a fenti adatokból Magyarország teljes területére nagy pontosságú, 0.5 m felbontású digitális ortofotó adatbázis (MADOP) előállítása.

A térképi vetületre transzformált, a légifényképek eredeti tartalmát megőrző MADOP adatbázis képezi az alapját a Mezőgazdasági Parcella Azonosító (MEPAR) rendszernek. A MADOP adatbázis kedvező fogadtatásra és alkalmazásra talált számos más területen: pl. topográfiai térképek felújítása, kataszteri térképek naprakészségének vizsgálata, NATURA 2000 adatbázisának kiépítése, természetvédelmi területek pontos lehatárolása, úthálózat fejlesztés stb. Többek között ennek is köszönhető, hogy az országos légifényképezési programot és a változások nyomán követését biztosító MADOP adatbázis kialakítását 2005-

ben megismételtük. A *Winkler Péter* által kidolgozott, előrelátó technológiának köszönhetően a 2005. évi feladat végrehajtására fordítandó idő és költségek volumene jelentősen lecsökkent.

Winkler Péter sikeres pályázatot készített elő 2004. decemberében a "Gazdasági Versenyképesség Operatív Programja (GVOP)" keretében. Ennek köszönhetően a 2005. novemberében szerződéskötéssel zárult közbeszerzési eljárás eredményeként jövő év végére elkészül az ország teljes területére az 1:10 000 topográfiai térképmű síkrajzi és vízrajzi tartalmának vektoros állománya is, amely teljesen új, korszerű és gazdaságos alapokra helyezi ezen fontos térképészeti termék szolgáltatását, felhasználhatóságát és felújítását.

1992 - 2005 között a Magyar Űrkutatási Tanács szakértő tagja. 1995-ben tagja annak a delegációnak, amely aláírja a magyar-indiai űrkutatási együttműködési megállapodást.

Jelentősnek mondható nevezett szakmai-társadalmi tevékenysége is. 1974 – 1986 között a Geodéziai és Kartográfiai Egyesület Fotogrammetriai szakosztályának titkára, majd 1986-tól 2004-ig elnöke. 1988-ban az Egyesület névváltoztatásakor javaslatára vette fel a „Távérzékelés” nevet is (Magyar Földmérési, Térképészeti és Távérzékelési Társaság). A Nemzetközi Fotogrammetriai és Távérzékelési Társaság (ISPRS) Magyar Nemzeti Bizottságának 1984-2002 között titkára, azóta elnöke. 1996 – 2000 között az ISPRS VII: Távérzékelési Műszaki Bizottságának titkára. Ebben a minőségében szervezője 1998-ban az MTA-n rendezett, ECO-BP 98’ nemzetközi tudományos szimpóziumnak.

1983. óta képviseli Intézetünket és a hazai távérzékelési kutatóhelyeket az Európai Távérzékelési Laboratóriumok Szövetsége (EARSeL) tudományos szervezetben. 1992-ben javaslatára, elsőként a közép-kelet európai térségben hazánkban, Egerben rendezték meg az EARSeL XII. Kongresszusát, melynek szervező-igazgatója volt. 1993-97 között az EARSeL Intéző Bizottságában a kelet-nyugat kapcsolatok referense, 1997- 2001 között az EARSeL kincstárnoka. Eredményes szakmai közéleti szereplését 2004-ben EARSeL tiszteletbeli tagsági címmel ismerték el.

Alapító tagja a Magyar Asztronautikai Társaságnak, mely Nagy Ernő díj odaítélésével ismerte el tevékenységét.

Folyamatosan részt vesz - meghívott előadóként - a hazai felsőoktatási intézmények munkájában, törekedve arra, hogy a K+F tevékenység során megismerteket minél szélesebb körben adhassa át a fiatal kollégáknak. 2005-ben a NyME Székesfehérvári GEO „címzetes főiskolai docens” kitüntető cím adományozásával ismerte el ebbéli tevékenységét.

A felsoroltakon kívül számos nemzetközi és hazai konferencia szervezője, előadója. Cikkei, publikációi hazai és nemzetközi folyóiratokban jelentek meg.

A „Térképészet kiváló dolgozója”. Fasching Antal díjas.

Winkler Péter 2001-től megbízott, majd 2003-tól függetlenített tudományos főigazgató-helyettesként irányítja Intézetünk K+F tevékenységét. Kezdeményező-készsége, ötletgazdagsága jelentős mértékben hozzájárul ahhoz, hogy az elméleti kutatási eredmények mielőbbi gyakorlati alkalmazást nyerjenek.